

Total No. of Questions - 32
Total No. of Printed Pages - 4

Regd.
No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Part - III
COMMERCE, Paper - II
(Telugu Version)

Time : 3 hours

Max. Marks : 100

PART - I
(Marks 50)

SECTION - A

2 × 10 = 20

ఈ క్రింది వానిలో ఏవైనా రెండు ప్రశ్నలకు సమాధానాలు 40 వంతులకు మించకుండా వ్రాయుము.

1. స్టాక్ ఎక్స్‌చేంజ్ అంటే ఏమిటి? దాని విధులను వివరించండి.
2. ఈ-బ్యాంకింగ్ అంటే ఏమిటి? ఈ-బ్యాంకింగ్‌లోని వివిధ రకాలను గురించి వివరించండి.
3. నిర్వహణ సూత్రాలను వివరించండి.

SECTION - B

4 × 5 = 20

ఈ క్రింది వానిలో ఏవైనా నాలుగు ప్రశ్నలకు సమాధానములు 20 వంతులకు మించకుండా వ్రాయండి.

4. ప్రాథమిక మార్కెట్‌కు, ద్వితీయ మార్కెట్‌కు మధ్యగల తేడాలను రాయండి.
5. బీమా లక్షణాలను తెలపండి.
6. ఎంట్రప్రెన్యూర్ విధులను వివరించండి.
7. మనరాష్ట్రంలోని సాంప్రదాయక కళలు, హస్తకళల ఉత్పాదకతను ఆదాయాన్ని పెంపొందించడానికి తెలంగాణ ప్రభుత్వం చేపట్టిన చర్యలను వివరించండి.
8. సెజ్‌ల (SEZ) ప్రయోజనాలను సూచించండి.
9. నిర్దేశ సూత్రాలను వివరించండి.

SECTION - C

5 × 2 = 10

ఈ క్రింది వానిలో ఏవైనా ఐదు ప్రశ్నలకు సమాధానాలు 5 పంక్తులకు మించకుండా వ్రాయండి.

10. ద్రవ్య మార్కెట్
11. గిడ్డంగులలో రకాలు
12. అనుకరణ ఎంట్రప్రీసూ
13. బ్రిడ్జ్ లేదా వారదినాలు
14. మారకపు
15. నాభార వ్రతం
16. ఉత్పత్తి స్థాన ద్రువపత్రం
17. నియంత్రణ అంటే ఏమిటి?

PART - II

(Marks 50)

SECTION - D

1 × 20 = 20

క్రింది ప్రశ్నకు సమాధానము వ్రాయుము.

18. X, Y, Z లు భాగస్థులు వారు లాభనష్టాలను సమానంగా పంచుకుంటారు. మార్చి 31, 2017 నాటి వారి ఆస్తి అప్పుల పట్టి క్రింది విధంగా ఉంది.

ఆస్తి-అప్పుల పట్టి

అప్పులు	మొత్తం రూ.	ఆస్తులు	మొత్తం రూ.
ఋణదాతలు	22,000	నగదు	20,000
చెల్లింపు బిల్లులు	20,000	ఋణగ్రస్థులు	30,000
సాధారణ నిధి ఖాతా	18,000	ఫర్నిచర్	35,000
మూలధనం : X	40,000	యంత్రాలు	40,000
Y	30,000	భూమి	25,000
Z	20,000		
మొత్తం	1,50,000	మొత్తం	1,50,000

పై తేదీ నాడు Z సంస్థ నుంచి కింది షరతులకు లోబడి విరమించుకున్నాడు.

- i) ఫర్నిచర్ పై తరుగుదల 10%, యంత్రాలపై తరుగుదల 5%.
- ii) ఋణగ్రస్థుల పై 5%, రానిబాకీలపై ఏర్పాటు చేయండి.
- iii) సంస్థ గుడ్విల్ను రూ. 30,000 లుగా నిర్ణయించారు.
- iv) భూమి విలువను రూ. 35,000 లుగా లెక్కించారు.

అవసరమైన ఆవర్ణా ఖాతాలను తయారు చేసి, సంస్థ కొత్త ఆస్తిఅప్పుల పట్టిని చూపండి.

ఈ క్రింది వానిలో ఏదైనా ఒకదానికి సమాధానము వ్రాయండి.

19. 1-1-2017 న హైదరాబాదులోని మధు వరంగల్లోని రమేష్ కు రూ. 40,000 విలువ గల సరుకును కస్టోమర్స్ మెంబర్ పై వంపాడు. మధు రవాణాకు రూ. 3,000 చెల్లించాడు. 1-4-2017 న రమేష్ క్రింది వివరాలతో అకౌంట్ సెట్ల పంపాడు.

i) 1/2 వంతు సరుకును రూ. 30,000 లకు అమ్మకం చేశాడు.

ii) రమేష్ చేసిన ఖర్చులు రూ. 10,000.

iii) రమేష్ కు అమ్మకాలపై 5% కమీషన్ ఇవ్వాలి.

మిగిలిన మొత్తానికి బ్యాంకు డ్రాఫ్ట్ జతపరిచాడు. మధు పుస్తకాలలో అవసరమైన ఖాతాలను చూపండి.

20. కింద ఇచ్చిన సమాచారం ఆధారంగా 31-03-2017 నాటి వసూళ్ళు చెల్లింపుల ఖాతా నుంచి 'శ్రీసుధా నిలయం' యొక్క ఆదాయ -వ్యయాల ఖాతాను తయారు చేయండి.

వసూళ్ళు - చెల్లింపుల ఖాతా

వసూళ్ళు	మొత్తం రూ.	చెల్లింపులు	మొత్తం రూ.
To తెచ్చిన నిల్వ	30,000	By జీతాలు	30,000
To చందాలు 2015-16	2,000	By వినోదాల ఖర్చులు	16,000
2016-17	40,000	By సాధారణ ఖర్చులు	6,000
2017-18	4,000	By పెట్టుబడులు	20,000
To ప్రవేశ రుసుము	20,800	By ముద్రణ	14,000
To పాత ఫర్మీచర్ అమ్మకం	1,200	By యంత్రాలు	6,000
(ఫర్మీచర్ పుస్తకపు విలువ రూ. 2,000)		By తేల్చిన నిల్వ	6,000
మొత్తం	98,000	మొత్తం	98,000

అదనపు సమాచారము :

i) చెల్లించవలసిన జీతాలు రూ. 30,000.

ii) 2016-17 సంవత్సరానికి రావలసిన చందాలు రూ. 10,000.

iii) యంత్రాలపై తరుగుదల 10%.

SECTION - F

2 × 5 = 10

ఈ క్రింది ప్రశ్నలలో ఏ రెండింటికైనా సమాధానాలు వ్రాయండి.

21. వసూళ్ళు-చెల్లింపుల ఖాతాకు, ఆదాయ-వ్యయాల ఖాతాకు మధ్య గల తేడాలు రాయండి.
22. రాజు బ్రేడర్స్ ఏప్రిల్ 1, 2015 న ఒక యంత్రాన్ని రూ. 40,000 లకు కొనుగోలు చేసింది. సెప్టెంబర్ 30, 2017 న యంత్రాన్ని రూ. 14,000 లకు అమ్మివేశారు. స్థిరవాయిదాల పద్ధతిపై 10% తరుగుదల ఏర్పాటు చేయాలి. సంస్థ పుస్తకాలను ఆర్థిక సంవత్సరాంతాన ముగిస్తారు. యంత్రం ఖాతాను తయారు చేయండి.
23. శివ తన పుస్తకాలను ఒంటిపద్దు విధానంలో నిర్వహిస్తున్నాడు. అతని లాభాన్ని లెక్కించండి.
01-04-2016 నాటి మూలధనం	రూ. 20,000
కొత్తగా ప్రవేశపెట్టిన అదనపు మూలధనం	రూ. 35,000
సొంతవాడకాల కోసం తీసిన మొత్తం	రూ. 16,000
31-03-2017 నాటి మూలధనం	రూ. 74,000
24. కంప్యూటరైజ్డ్ అకౌంటింగ్ యొక్క ఐదు ప్రయోజనాలను వివరించండి.

SECTION - G

5 × 2 = 10

ఈ క్రింది వానిలో ఏవైనా ఐదు ప్రశ్నలకు సమాధానాలు 5 పంక్తులు మించకుండా వ్రాయండి.

25. ఉద్యహణ లేదా తగ్గింపు అంటే ఏమిటి?
26. వ్యవహారాల నివేదిక అంటే ఏమిటి?
27. ప్రోఫార్మా ఇన్వాయిస్ అంటే ఏమిటి?
28. విరాళాలు
29. భాగస్వామ్య ఒప్పందం అంటే ఏమిటి?
30. అజయ్, విజయ్ లు భాగస్వామిలు. వారు లాభనష్టాలను 2 : 3 నిష్పత్తిలో పంచుకుంటున్నారు. వారు సంజయ్ కి 1/5 వ వంతు వాటా ఇచ్చి భాగస్వామిగా చేర్చుకున్నారు. వారి కొత్త లాభనష్టాల నిష్పత్తిని కనుక్కోండి.
31. సేజ్
32. మార్గ్